

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5'— — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Zadnje nemško „junaštvo.“

Viljemov duh še vedno vlada v Nemčiji. Nemci si kar ne morejo misliti, da so bili premagani in da ima Francija pravico zahtevati zadoščenje za ponižanje, ki ga je doživela po vojni l. 1871. Pa tudi drugi narodi, ki so desetletja trpeli pod prusko hegemonijo, se morajo osvoboditi. In ko so jim aliiranci diktirali mir, kakršnega so zaslužili, je zašumelo in završalo po celi Nemčiji. Pruski oficirji in junkerji so pričeli zopet dvigati glave ter vihteti lesene sabljice. In sam Hindenburg se je razkoračil ter zagrozil, da pojde na — Poljake, ker se proti antanti ne upa nastopiti.

To je bil zadnji sen pruske ošabnosti in domišljavosti. Vendar so se pa hoteli še pokazati, da so junaki. Šli so ter sežgali francoske zastave, ki so si jih priborili l. 1871. S tem je bila rešena pruska čast, s tem je bilo ohranjeno v zgodovini prusko junastvo.

Toda to še ni zadoščalo. V angleških pristaniščih je bilo nemško vojno brodovje, da se po mirovnem sklepu razdeli med zmagovalce. Nemški mornarji, ki so bili še na teh nem-

ških ladijah, so odprli vse ventile ter spustili vodo v ladije, da so se te potopile. S tem so hoteli izvršiti svoje zadnje junaštvo na morju. Toda vprašanje je, komu bo to junaštvo škodovalo in komu koristilo. Antanta zahteva odškodnino za potopljene ladije. In če mora Nemčija plačati že par milijard, bo morala vsled tega pruskega junaštva plačati še par milijard odškodnine, da si bo antanta zgradila modernejšo in boljše vojne ladije nego so bile potopljene nemške ladije. Če pa antanti ne bo ugajalo, da si nabavi vojno brodovje, zgraditi bo mogla z nemško odškodnino tudi trgovske ladije ali pa kaj drugega koristnega.

Nemško ljudstvo bo seveda plačevalo in plačalo. Toda kaj bo k temu reklo, ko ji bodo eksekutorji jemali zadnjo marko iz žepa, to je stvar nemške vlade in pa onih, v katerih še ni zamrl Viljemov duh.

V sredo in četrtek slovenska predstava v mestnem gledališču!

Ostre, z zlatimi očali oborožene oči se upirajo va-me! Smrten strah me obide, ne čutim več stola pod seboj, zamolklo slišim prvo vprašanje, katero se mi, nekamo porogljivo stavi. Odgovarjam drhteče, zbiram misli, naposled vendar odgovorim z milim jokajočim glasom. Profesorji se spogledajo, eden kima, drugi grbanči čelo, tretji se praska po svitli pleši. Upal sem takrat, da sem odgovarjal na „3“. Kdor nikdar maturiral ni, vas ne pozna, nebeške sile. Pri drugem vprašanju je Komen-sky vihal nos, in to je bilo „ferdahtno.“ Temni pogledi so me motrili! Aha! že vem, bilo je odgovorjeno na „3+1.“

Botanika! Prijatelj sem narave; izrecno povdarjam, da ljubim cvetke, njihov vonj, pester barve in nežno rast teh ljubkih naravnih bitij. A glej: „Cruciferae, papaveraceae, erithronium, capsella borsia, lychnis flos cuculi“, za Boga, če bi se me takrat povpraševalo po rožmarinu, nageljčku, po „gautroži“, gotovo bi bil odgovarjal prepričevalno in možko. A botokudska imena dajati nežnim cvetkam, to je naravnost veleizdaja. Stari Linee se je gotovo v grobu parkrat obračal, ko je slišal, kako sem sodil o njegovemu sistemu.

Mineralogija, matematika, logika, in druge

Društveni shod mariborske podružnice Zveze jugoslovanskih železničarjev.

(Konec.)

Za one uslužbenke, ki bodo zasedli progo Barč-Pakrac smo zahtevali dvakratne substitucijske doklade. Ravnatelj je izjavil, da tega uprava ni v stanu storiti, pač pa se bo nakazal mesečni prispevek, s katerim bodo uslužbeni lahko izhajali. Za penzioniste bo dal tudi nakazati večji znesek ravnateljstvu, ustanovi pa naj se v Ljubljani en penzijski komite, po drugih večjih mestih pa subkomiteji, ki imajo vedno stik med seboj. Vsi slovenski uslužbeni, ki so prišli iz juga, izgnani od Italijanov, naj se nastavi, dokler ne bo zadnji slovenski delavec brez razlike vere in političnega prepričanja nastavljen, tako dolgo tudi ne bodo imeli nemški delavci tukaj kruha.

Glede deportacije iz Maribora je apeliral ravnatelj na naše človekoljubje, ker Nemška Avstrija nima kam dati toliko nemških uslužbencev. Tozadevno smo mu odgovorili, da smo tudi mi poslali vloge na Dunaj, pa se nas ni nikdar vpoštevalo, niti odgovora nismo dobili. Pripravljeni pa smo mirnim potom rešiti celo zadevo pod pogojem, da gredo hujšaki takoj. Končno je obljubil, da se bode v upravni svet volilo tudi analogno Slovence.

S temi obljubami smo se začasno zadovoljili, pripravljeni pa moramo biti, da s silo pritismo, če nam teh obljub ne izpolnijo.

Če pogledamo razvoj zadnjih mesecev, vidimo, kako so bili nahujskani ljudje naše krvi, postali so internacionalni in ti so nam hoteli skupno z Nemci zagospodovati. Bil je obupen položaj. Zveza vas je pozvala na delo in ohranite mirno kri. Zmešali smo jim račune. Takrat ko so naši nasprotniki najhujše vpili, ko je bil

slične morije so mi povzročale manj neprijetnosti. A zgodovina, ta ljubka zgodovina! Samo nakopičene laži; zgodovinski dogodiljaji se mi zde kakor povesti iz „tisoč in ena noč.“ Natančno moram vedeti, kedaj je ta Frank, oni Habsburžan, tretji Hohenzollern prijel za žezlo, koliko je imel naravnih potomcev, koliko gradov; živ krst me ni vprašal, ali mi je ta arabski šajh, turški paša, Sobieski ali Karol VI. simpatičen. Čudno se mi zdi, da me komisija ni vprašala, kedaj je dobil Jožef II. prve zobe. Končano!!

Dobim absolucij in z globokim poklonom in mehkim ovratnikom se približam ritenski, motreč poglede svojih krvnikov, počasi izhodu. „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate.“ O Dante! Spominjam se Tebe in Tvoje nebeške komedije. Zdelo se mi je, da slišim za sabo peklenški smeh in zaničevalno krohotanje. Ne vem, kako sem prilezel domov. Samo to znam, samo to vem, da pred obličje ji ne smem. Oj mama! S svojimi resnimi očmi me je pogledala, in zaznala je, da je bil moj „maturantski uspeh“ manj dovoljen. Priče: mehki ovratnik, potni obraz, in oči moje, ki se niso upale gledati materi v oči. Oj kje ste, spomini?

Drago V.

Kako sem maturiral.

Na ulicah vidim mladeniče v črnih salonskih oblekah, cilindri na glavi, bele rokavice, vojne čevlje ter s knjigami pod pazduho. Maturantje so. Potnih, rdečih obrazov gestikulirajo na ulicah, dajo duška svojim abiturijentskim čutom ter zabavljajo čez te nesrečne, nepravične profesorje.

Milo se mi stori pri srcu, „dni premišljam, ki so bili, in na tistem solze brišem.“ Proč, proč s sentimentalnostjo! — Obletnica moje mature.

Vidim se v duhu, kako stiskam krčevito bele rokavice, vrtim cilinder v rokah, ter z groznim strahom zrem v neizprosno-strogi obraz svojih eksaminatorjev. Pot me oblije (Schwitzmeier sem bil že od nekdaj), ovratnik je edini, ki postaja mehek, ter se me ljubko oklene okoli mokrega vratu.

Prvi sem na vrsti. „Sveti Pestalozzi pomagaj!“ „Samiel hilf!“ Iz dna svoje izmučene duše pošiljam vroče molitve tja gori v pedagoški raj, od koder mi mežikajo Diesterweg, Komensky in Tschokke, vzpodbujaje me, s prijaznimi očmi.

shod v Mariboru in v Ljubljani, zgubili so voditelji glavo in zmaga je bila naša. Hoteli so na to seveda zvaliti krivdo od sebe in rekli, da so krivci poloma slovenski internacionalisti in da so pravzaprav zvezarji hoteli stavko. Neki italijanski govornik internacionalne stranke je trdil, da stoji za stavkajočimi 70 000 sodrugov, ko so ravno ti ljudje v Trstu aranžirali stavko. Naši slovenski uslužbenci v Trstu so se dali preslepiti in Italijani so imeli povod, poglati jih ven. Tudi naš internacionalist Kopac je zahteval od vlade enkratni prispevek 7500 kron, ker tega ni dosegel, je tako dolgo mešetaril, da se je konečno zadovoljil s 500 kronami. To se pravi stan jugoslovanskih železničarjev osmešiti. Nov zakon glede pragmatike se ne sme sklepati preko naših glav. Mi zahtevamo, da se nam da v pretres in študije nov zakon, da zmoremo postaviti protipredloge.

Za bodočnost nas čaka še veliko dela. Vse hoče biti Jugoslovčan, seveda na internacionalni podlagi. Naša naloga je, da zbere no vse jugoslovanske železničarje brez razlike vere od Soče do Vardarja in to delo čaka ravno na nas z. j. ž. ker mi smo dovolj močni, da stremo vsak odpor. Tovariš Roglič razloži, da je dosedaj plačala država diferenco med nakupno ceno in prodajno ceno moke, da bo pa morala to odslej storiti južna železnica. Tudi glede poslovanja v slovenskem jeziku v živilskem skladišču se je potrebno ukrenilo, že jutri pridejo trije slovenski nastavljenici in prihodnje dni več. Ravnotako je odstranjena sladkorna kriza, kajti v najkrajšem času dojde 100 vagonov sladkorja.

Tovariš Jarh prečita na to sledečo resolucijo na centralo, ki se naj takoj vladi sporoči:

Železničarji zbrani na shodu mariborske podružnice Zveze jug. žel. dne 22. junija 1919 v dvorani Narodnega doma v Mariboru soglasno zahtevajo, da se izplača dnevnic, o katerih je razpravljala ministerski svet v seji dne 19. junija 1919 vsem kategorijam s 1. junijem t. l. Apelirajo na vlado, da se čim najprej izvrši izplačilo enkratnega naravnega prispevka, ker ne pričakujejo od demokratične jugoslovanske vlade tega, da bi hotela po starem avstrijskem načinu z uvidevanjem potrebe zboljšanja dohodkov in dobrohotnim študiranjem zahtev zadevo nedogleden čas zavlačevati. Opozorjamo pa ob jednem, da bi minila tudi zavednim slovenskim železničarjem po tolikih mesecih najhujšega napora potrpežljivost, ako se jim takoj ne da toliko dohodkov, da se pošteno človeško preživijo. Resolucija se soglasno sprejme. Nadalje se sklene sledeče:

Razliko med kupno in prodajno ceno moke za železničarje je doplačevala do sedaj vlada. Ker pa namerava baje vlada to izplačevanje za uslužbence juž. železnice ustaviti, zahtevamo, da stori centrala Zveze jug. železničarjev pri vladi takoj primerne korake in opozori, da bi podraženje moke slovenskim železničarjem izvalo pri teh najhujši odpor. Ob jednem zahtevamo, da se takoj odstranijo vsi nemški hujskači v skladišču živil in vseh drugih obratih in da se v vseh uradih in obratih slovensko posluje.

Konečno se zahvali tov. Jarh vsem udeležencem za tako obilen obisk ter izrazi upanje da se prihodnjic tudi tako polnoštevilno zberemo.

Političen pregled.

Kronski svet. Beograd, 26. junija. Danes popoldne je bil nenadoma sklican kronski svet za 5. uro pod predsedstvom regenta. Kakor izvezo, sta člana naše pariske delegacije, Janković in Pajkić, ki sta prispejala iz Pariza, obširno poročala o gospodarskih vprašanjih, ki so v zvezi z mirovnimi pogoji, ki jih bo antanta stavila Nemški Avstriji in Madžarski. Z ozirom na dalekosežno važnost položaja v Parizu, je kronski svet sklenil, odposlati na mirovno konferenco posebno odposlanstvo, za katero so bili določeni: ministerski predsednik Trotić, minister za šume in rude Marinković, minister pravde Trifković in minister za konstituanto dr. Kramer. Odposlanstvo kabineta odpotuje jutri ali v soboto v Pariz. Seja je trajala od 5. do 9. zvečer. Pred zgradbo, v kateri je zboroval kronski

svet, se je zbrala velika množica ljudi, ker so se bile raznesle razne senzacionalne novice po mestu. Današnjim sklepom kronskega sveta se pripisuje v političnih krogih velik pomen.

Posledice odpotovanja dela kabineta v Pariz. Beograd, 26. junija. Z ozirom na dejstvo, da odpotuje del kabineta v Pariz, je pričakovati, da bodo vsa važna vprašanja odstavljena z dnevnega reda in da bo Narodno predstavništvo čim prej odšlo na počitnice. Odsočnost enega dela kabineta bo povzročila odgojenje raznih notranjepolitičnih vprašanj, ki so zadnje dni povzročila v Narodnem predstavništvu veliko napetost.

Kako nas nameravajo v Parizu gospodarsko zaslužiti — Vprašanje vojne odškodnine. — Veliko razburjenje v Beogradu. Beograd, 26. junija. Danes popoldne je prišel iz Pariza član naše delegacije v Parizu, bivši minister Janković da poroča naši vladi o finančnih bremenih, katera nam nameravajo naprtiti pri mirovni konferenci. V kolikor smo doznali, bomo morali prevzeti predvojne dolge Avstro-Ogrske preko 2 milijardi kron. Bosanski dolg v znesku 250 milijonov kron bomo seveda docela plačali. Razen tega nam hoče antanta naprtiti še precejšen znesek vojnega dolga. Znesek, ki bi pripadal na nas, sicer še ni definitivno določen, dosega pa že sedaj precej visoko vsoto. Štiri zaveznice ile obstoje na tem, da se mora naše državno premoženje preceniti in da bomo morali plačati skoro vso vrednost tega premoženja. Po sodbi večakov bi znašala ta točka nekaj nad 3 milijarde kron. Skoro vsi ti trije zneski bodo šli v fond za restavracijo, iz katerega bo zajemala Francija, Belgija, Rumunija, Italija itd. vojno odškodnino. Položaj je tak, da bo Jugoslavija, oziroma novo ozemlj. naše kraljevine bolj obremenjena, kakor Nemška Avstrija ali pa Madžarska. Koliko vojne odškodnine dobi Srbija, še ni gotovo, računa se pa, da bo odškodnina mnogo nižja, kakor vsota, katero bi morali mi plačati za prevzeto premoženje, zlasti še, ker bo naš aktivni saldo proti antanti znašal komaj 500 milijonov. Doznali smo nadalje, da bo Čehoslovaška republika plačala samo 2½ milijardi. Če se pomisli, kakšno neizmerno bogastvo dobi Čehoslovaška republika in če se premisli, kakšne škode je utrpela Srbija, in ne samo Srbija in Črna gora, ampak tudi Bosna in Hercegovina, zlasti pa Dalmacija, moramo priti do prepričanja, da nas je antanta popolnoma zapostavila. Danes popoldne, neposredno pred sklepom seje Narodnega predstavništva, se je vse to zaznalo v zbornici, vsled česar je nastalo v krogih Narodnega predstavništva veliko razburjenje in je zavladalo ogorčenje nad takim davljenjem našega gospodarstva. Seja, ki bi se imela nadaljevati popoldne, je bila odgojena na jutri, da se je mogel vršiti popoldne važen ministerski svet pod predsedstvom regenta.

V sredo in četrtek slovenska predstava v mestnem gledališču!

Dnevne novice.

„Jugoslovanska vzgoja.“ Prav posebne pojme o naši narodni vzgoji mora imeti gdič. ravnateljica dekliške šole v Reiserjevi ulici. Da ne bi „žalila“ tenkočutnosti nemških učiteljic, ki jih je naš višji šolski svet še obdržal na tej šoli, je odredila, da se morajo otroci učiti in peti našo narodno himno „Lepa naša domovina“ tudi v nemški (!) prestavi; sama je celo skrpučala neko prestavo za proslavo „Vidovega dneva.“ Kaka grimjiva popustljivost te narodne vzgojiteljice ki je odločna in korajžna samo takrat, kadar agitirajo proti sokolskemu naraščanju!

Nemčurska „uljudnost.“ Soproga nekoga tukajšnjega slovenskega trgovca in posestnika je imela opraviti na tukajšnjem okrajnem glavarstvu. Slučajno je zašla v sobo tamošnjega okrajnega zdravnika dr. Mautschka.

Ne da bi jo ta nemčurski »gospod« vprašal, kaj da hoče, zavpije: »Was will denn döl do«. Ko mu je v slovenskem jeziku pojasnila, da je nehote zašla v njegovo sobo, jo nahruli: »Hier ist keine Portierstube«. Prosimo tega gospoda, da se proti strankam uljudneje obnaša in da, če hoče še vnaprej jesti slovenski kruh, naj se tudi privadi slovenščine. Tudi prosimo gosp. okrajnega glavarja, da poduči tega Avstrijca dostojnosti.

Slovenski napisi v Mariboru rastejo sedaj, kakor gobe po dežju — ker morajo. Pri tem bi pa opozorili n. pr. gosp. „Johana“ Petroviča na Frana Josipa cesti, naj da odstraniti tudi ogromni napis Hans Petrowitsch itd. na koncu hiše. Če že noče biti Ivan, kakor so se prekrstili nemški Johani, pa naj bo vsaj pristni slovenski Janez, kakor ga je rodila mati slovenska! — Tudi brivec gosp. Josip Novšak, ki ima sicer že od prevrata slovenski napis, naj skrbno pregleda hišo, če se morda ne nahaja še kje daleč vidljiv napis „Josef Novschak, Friseur“! Pa tudi drugi obrtniki naj store isto, da bo delo popolno. — Ker ni pri napravi napisov nikakega nadzorsiva, se kažejo posledice v nebrojnih slovničnih napakah. Slikar Vaupotič n. pr. dosledno piše „čevlar“ pri vseh po njem napravljenih napisih tuk. čevljarjev. Nadalje vidimo: gostilna pri zelenemu vrtu, pri zlaten zv. neu itd. — Glede Francoza Verdigna v Stolni ulici smo že adnjic poročali. Danes popravimo v toliko, da ta gospod nima napisa Pierre Verdign, kar bi odgovarjalo ostalemu francoskemu napisu, temveč Piero V., kar pa je italijansko. Seveda je gospod pozabil, da se mora vsled tega tudi njegov priimek po italijansko izgovarjati, namreč Verdnič (prim. Bombig — Bombič). Bilo bi dobro, da bi oblast tej Francoz biti hoteči troživki nekoliko obisti preiskala in ugotovila njegovo pokolenje.

Cena klobukom. Kdor je pogledal cene klobukom v izložbah mariborskih trgovin pred 14 dnevi in danes, vidi velikansko razliko. Prej si dobil klobuk za 60 do 100 K, danes ga ni izpod 140 K. Trgovci to zagovarjajo, da je velika carina na klobuke. Res je, da je carina precej visoka, ni pa res, da bi bili vsi ti klobuki zacarinjeni. In dobro bi bilo, če bi se obrtna oblast nekoliko pobrigala za originalne račune in cene teh klobukov, obenem pa tudi, kdaj in kateri klobuki so bili zacarinjeni. To yendar ne gre, da bi imel trgovec pri enem klobuku na račun fiktivno neplačane carine kar 100 K čistega dobička.

Sladkor za vkuhanje. Naše gospodinje nas izprašujejo, kdaj da dobe sladkor za vkuhanje. Zda je doba črešenj, kmalu pridejo marelice itd., sladkorja pa ni. Upamo, da se merodajni krogi še o pravem času pobrigajo za to za naše gospodinjstvo važno zadevo.

Gostovanje ljubljanskih igralcev v mestnem gledališču v sredo 2. julija in v četrtek 3. julija v Ibsenovi drami „Strahovi“ Funtkovi enodejanki „Za hčer“ in „Amnestiji.“ Vstopnice ima od pondeljka naprej v predprodaji Cirilova tiskarna.

Promenadni koncert vojaške godbe v mestnem parku bo danes v nedeljo od 11. do 12. ure popoldne.

Promenadni koncert vojaške godbe v mestnem parku se bo vršil od danes naprej po nedeljah od 11. do 12. ure popoldne in po četrkih pa od 18. do 19. ure (6. do 7. ure) popoldne.

Svarilo delavcem vseh kategorij. Vsled neurejenih gospodarskih in prometnih prilik vlada v Beogradu in na ozemlju kraljevine Srbije veliko pomanjkanje dela in nezaposelnost delavskih sil. Delavci vseh kategorij, ki hodijo brez izrecnega poziva v Beograd za delom, potrošijo vsled velike draginje v kratkem vse svoje prihranke in se izpostavljajo največji bedi. Svarimo delavstvo vseh kategorij pred odhajanjem v Beograd ali v Srbijo, če nimajo delo nakazano od podružnice državne posredovalnice v Ljubljani, Mariboru in Strnišču pri Ptuj. Kdor se samolastno poda v Beograd ali Srbijo ima nositi sam vse posledice. Deželna vlada za Slovenijo, oddelek za socijalno skrbstvo.

Glasbeno društvo v Mariboru. Vsi gospodje, ki so bili nekdanji člani glasbenega društva, naj blagovolijo zanesljivo priti na sestanek, koji se vrši dne 3. julija ob 20. uri zvečer v restavraciji »Narodnega doma«. Namen sestanka je pogovor združiti glasbenega društva z pevskim zborom.

Mariborski »Sokol« priredi v torek, 1. julija ob 20. uri zvečer v Narodnem domu svojima častnima članoma dr. Franju Rosina in dr. Ljudevitu Pivko častni večer s izročitvijo diplom. Za vse v Mariboru bivajoče »Sokole« je obvezno, da se vdeležijo te prireditve; kdor more, naj pride v kroju. Vstop imajo »Sokolci« in »Sokolice« ter po članih upeljani gostje. Vstopnina prosta.

»Sokol« v Mariboru priredi v nedeljo 29. junija popoldanski zlet vsega članstva v Pesnico čez gozd proti Wolfzettel. Zbirališče ob 14. uri popoldne pred Narodnim domom. Vabimo k številni udeležbi.

Nogometna tekma. Snujoci se slov. sportni klub »Maribor« tekmuje v nedeljo dne 29. t. m. na vežbališču Tezno z nogometnim klubom »Hertha«. Ker nastopi moštvo slov. sport. kluba prvič, se pričakuje zelo zanimiva igra. Uljudno vabimo Slovence in Slovenke, posebno iz Maribora, da se naše prve slovenske tekme v velikem številu udeležijo. Začetek točno ob 15. uri (3).

Mestno kopališče bo od nedelje dne 29. t. m. zaradi pomanjkanja premoga zopet za nekaj dni zaprto. Otvoritev se bo objavila.

Amerikanska pomoč. Oddaja kondenziranega mleka se vrši od ponedeljka naprej ob 7. uri zjutraj pri mlekarni Bernhard. Oddajalo se bode nemešano, ter se mora zmešati z 1 delom vode. Dobi se na ta način izvrstno mleko. Za dojenčke se naj zmeša več že prekuhanje vode. Stranke z 1 otrokom dobijo mleko skupno za 3 dni, z 2 otrokoma za 2 dni, ter tretji dan nič; z 3 ali več otroci pa dobijo stranke redno vsak dan svojo porcijo, katera znaša za vsakega otroka dnevno 15 dkg. Drugi poboljški se bodo izdajali v Elizabetni cesti št. 14 na enem tekem prihodnjega tedna objavljenem dnevu.

Vžigalice. Včeraj je prispel v Maribor vagon pravih švedskih vžigalic, ki se bodo prodajale v vseh mariborskih tobačnih prodajalnah in trgovinah. Zaradi dolge vožnje, plačila v inozemski valuti in visoke carine pa pridejo tako drago, da se bodo v prodaji na drobno prodajale po 60 v škatljica.

Petrolei. Občinski gospodarski urad je prejel večjo množino ameriškega petroleja, ki ga dobe mariborski trgovci v prodajo na drobno. Cena temu petroleju je določena na 6 K 40 v za kg ali 5 K 40 v za liter.

Izpred sodišča.

Iz porotne dvorane.

V petek, dne 27. junija.

Kriv ali ne?

Na vse zgodaj 19. februarja t. l. so našli v potoku Košarju pri Sv. Primožu nad Muto mrtvo truplo prevžitkarja Ignaca Blodnika. Mrlič je ležal v potoku na trebuhu tako, da je bilo lice v vodi, palico je imel pod sabo, klobuk pa je ležal kaka dva koraka oddaljen od potoka na travniku. Našli so pri Blodniku uro z verižico in 120 K denarja.

Pri raztelesenju mrliča so našli zdravnik na glavi tri rane, eno na levem čelu, dva prsta nad obrvi, drugo na levi strani glave in vspešno s to rano nekaj višje proti temenu lobanje tretjo. Segale so do kosti, ki pa ni bila poškodovana. Bile so prizadete s kakim topim ali toporobatim orodjem, so bile same na sebi lahke, a so imele zelo hude posledice: pozročile so pretres možgan in omedlevo in potem smrt vsled otrpnenja možgan.

Po mnenju zdravnikov je popolnoma izključeno, da bi se bil Blodnik ponesrečil, pač pa se mora po legi in značaju ran smatrati za dokazano, da je bil Blodnik napaden od spredaj.

Ljudje so kmalu začeli govoriti o žalostni smrti Blodnikov. Bili so prepričani, da je smrt Blodnikova nasilna, ker so vedeli, da je živel v večnem prepiru in sovraštvu s svojim zetom Rudolfom Nemcem, ki je s svojo ženo Marijo, hčerko rajnika, komaj čakal, da se iznebi nadležnega prevžitkarja. Rudolf Nemec in njegova žena svojega sovraštva do umrlega nista nikdar prikrivala. V zadnjem času pred umorom sta pravdala zaradi prevžitka in se nista hotela poravnati. Rudolf Nemec in njegova žena sta bila 28. februarja privedena v preiskovalni zapor. Preiskava je trajala več mesecev, toda Rudolf Nemec kljub utemeljenemu sumu ni hotel priznati ničesar. Glede Marije Nemec pa se je izkazalo, da ona ni bila v zvezi z zločinskimi početjem proti njenemu očetu in se je kazensko postopanje proti njej ustavilo.

Rudolf Nemec je 18. februarja popoldne ginal vole v Vuzenico in se je na potu domov mudil v večih krčmah, nazadnje pri Deutschmanu, od koder se je odstranil ob pol sedmi uri zvečer. Sam pravi, da je šel naravnost domov, kamor ima samo četrt ure hoje. Prišel pa je domov šele ob četrt na devet, kakor je njegova žena priznala. Kaj se je zgodilo med pol sedmo uro in četrt na deveto, Nemec ne more pojasniti.

Obtožba trdi, da je v tem času čakal na svojega tasta pri brvi, hoteč uporabiti to priliko, da se ga iznebi enkrat za vselej. Po tej brvi se je moral namreč vrniti njegov tast domov, katerega je prej videl v Kolčevi gostilni. A čakati je moral še precej dolgo, kajti Ignac Blodnik je zapustil Kolčejevo gostilno šele ob tri četrt na osmih.

Ko je prišel Nemec ob četrt na devetih domu, mu je prišla odpirat dekla, ki je zapazila, da je gospodar razburjen in je pri vstopu težko vzdihnil. Žena pa ga je opozorila, da je že jako pozno. To ve povedati tudi hčerka umorjenega Berta, pa tudi Elza Blodnik. Rudolf Nemec se je vlegel k ženi z mokrimi spodnjimi hlačami, na kar sta dolgo v noč govorila.

Drugo jutro je odšel Rudolf Nemec na vse zgodaj z doma v Marenberg k notarju zaradi pravde, mrliča pa so sosedovi našli v potoku, kamor jih je peljal Blodnikov pes. Ko so o tem obvestili Nemčovo ženo, hčer rajnega, ni nič žalovala, ampak je rekla: »Geschicht ihm recht, er hat uns die Grube gegraben und ist selber hinein gefallen«, ko pa so pozneje povedali Rudolfu Nemcu, da je tast mrtev, je rekel: »Ich weiss, dass der Alte im Graben liegt, er soll nur liegen, gut weg!«, kar potrjuje sam, da je on morilec in da je to tudi povedal svoji ženi. To potrjuje tudi dejstvo, da je tisto jutro poizvedujoči orožnik opazil, da kaže Nemčeva ura, ki je prejšnji večer šla še prav, eno uro naprej. Tisti, ki je potisnil uro naprej, je očitno hotel domačine prepričati, da je ura že prejšnji večer kazala napačno, da je sicer kazala četrt na devet, ko se je Nemec vrnil, v resnici pa da je bilo takrat četrt na osem.

Rudolf Nemec je tudi pri današnji razpravi tajil umor svojega tasta; njegova žena in mati nista hotela pričati. Porotniki sumljivih okolnosti niso smatrali za dovolj prepričevalne, da bi Rudolfa Nemca izrekli za krivega umora, marveč so bili z 10 glasovi za prostorek.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Nemški prestolonaslednik zbežal v Nemčijo.

New York, 27. junija. »Sun« poroča iz Pariza, da je došla tja vest, da je nemški prestolonaslednik zbežal iz Nizozemske in se podal v Nemčijo. To poročilo je jako vznemirilo svet trojice. Bojijo se namreč, da bi razvnel prestolonaslednik revolucijo vojaške stranke, kar bi prisililo alirance do vojaške intervencije v Nemčiji. Če bo prestolonaslednik svetovni mir ogrožal, bodo

zahtevali, da se ga izroči; če bo povzročil meščansko vojsko, so aliranci pripravljeni podpirati Bauerjevo vlado.

Obsedno stanje v Hamburgu.

Berolin, 27. junija. »Vorwärts« poroča, da je položaj v Hamburgu nespremenjen. Vlade čete stojijo pred Hamburgom. Čez mesto in okolico je razglašeno obsedno stanje.

Nemški časnikar aretiran v Versaillesu.

St. Germain, 26. junija 1919. (DunkU) »Journal« poroča, da so aretirali Scheuermanna, urednika »Deutsche Zeitung«, ki je 1. 1916 kradel in plenil v Versaillesu. (Scheuermann je bil tedaj vojni poročevalec v zasedenem ozemlju in je imel svoj sedež v Charlesville. Zdaj je član časnikarske skupine nemške mirovne delegacije.)

Dogodki v Altoni.

Hamburg, 26. junija. V Altoni so danes popoldne vnovič naskočili kazensko sodišče pod vodstvom včeraj izpuščenih težkih zločincev. Pri tem so iskali kazenske spise, katere so raztrgali in na ulico vrgli, ne da bi se uradniki mogli protiviti. Preteklo noč se je zopet mnogo streljalo, baje, da se preprečijo nadaljna ropanja.

Slovesen podpis mirovne pogodbe z Nemčijo.

St. Germain, 27. junija. Najvišji svet je sklenil, da se bo vršil slovesen podpis mirovne pogodbe z Nemčijo 30. popoldne.

Boji med Perzijci in Angleži.

Amsterdam, 27. junija. Po poročilih iz Moskve je začela Perzija napadati tamošnjo angleško posadko.

Položaj v Mali Aziji.

Amsterdam, 27. junija. »Reuter« poroča, da je položaj v Mali Aziji zelo resen. Obstoji nevarnost, da bodo Turki potisnili grške čete iz Male Azije. Grki pričakujejo ojačenja iz Soluna.

Nemiri v Nemčiji.

Berolin, 27. junija. Kakor poroča »Abend«, pišejo »Times«: Nemške stavke vzbujajo največje zanimanje alirancev. Dasiravno se ti nočejo vmešavati v notranje politične zadeve Nemčije, bodo prisiljeni posvetovati se o morebitnih ukrepih oziroma zahtevati take ukrepe od nemške vlade.

Versaillski mir.

Ly on, 26. junija. Vlada je sklenila, slaviti zmago dne 14. julija povodoma narodnega praznika.

Italijanska delegacija.

Pariz, 27. junija. Tittoni in drugi člani italijanske mirovne delegacije bodo v soboto odpotovali v Pariz.

Žalostna usoda nemško-avstrijske note.

Curih, 27. junija. Kakor poroča »Secolo« iz Pariza, ni svet trojice ugodno sprejel protinote Nemške Avstrije.

Izpremembe na Češkem.

Praga, 27. junija. Baje bo v najkrajšem času imenovan za ministrskega predsednika dunajski poslanik Češko-Slovaške republike Tušar, za notranjega ministra pa agrarac Svehla.

Potopitev nemškega brodovja.

Ly on, 27. junija. Nota alirancev nemški delegaciji povodoma potopitve nemških ladij pravi med drugim: Alirane in asociirane države se smatrajo za upravičene, poklicati povzročitelje potopitve ladij pred svoja vojaška sodišča, da ta izrečejo potrebne kazni, ne da bi s tem razsodila o vseh drugih elementih, ki so za to odgovorni. Ta slučaj daje aliranim in asociiranim državam pravico do povzročenih škod in s tem pravico, da vkrenejo vse, kar smatrajo za potrebno. Dejstvo potopitve nemškega brodovja znači konec ne samo kršitev premirja, marveč jo morejo alirane in asociirane države presojati kot sistematično kršitev mirovnih pogojev, ki so se Nemčiji sporočili in zdaj tudi od Nemčije sprejeli. Sicer pa tu ne gre za posamezen slučaj. Dejstvo sežiga francoskih zastav, ki bi jih morala Nemčija vrniti, pomenja tudi sistematično kršitev mirovnih pogojev. Vsled tega izjavljajo alirane in asociirane države, da smatrajo ta dejstva kot znamenje hudobnega namena in da bodo, kakor hitro bodo končane njihove preiskave o vseh teh slučajih, zahtevale potrebno odškodnino.

MALA OZNANILA.

Mlad, izobražen trgov. pomočnik vešč slovenske in nemške govornice, kakor tudi stroje-pisja, želi mesta v kakšni boljši trgovini, gre tudi na deželo. Ponudbe pod šifro: »Poštenost« na upravo pod št. 183. 3—3

Mesečno sobo čisto, opremljeno, s postrežbo iščem s 15. julijem. Ponudbe na Brunon Rotter, Cirilova tiskarna.

Hoblalni stroj za les (Hobelmachine), mo-goče kombiniran s vrtnim strojem in tračno žago (Bandsäge) kupi tovarna J e ž e k, Maribor, Melje. 2—1

Odvetnik

dr. Rudolf Ravnik

naznanja, da je preselil svojo odvetniško pisarno iz Bismarkove ceste št. 11 v Mariboru v

Sodnijsko ulico št. 14, I. nadstropje (pred sodnijo). 3—3

Pletenje, pod-pletenje in popravila nogavic prevzame

Strojna pletarna Valburge Oman Maribor, Šolska ulica 4.

RESTAVRACIJA

„KRIŽEV DVOR“

TOPLA IN MRZLA JEDILA. VSAK DAN SVEŽE PIVO. IZBORNA VINA.

SOBE ZA TUJCE.

Premestitev obrti!

Vsem svojim cenj. naročnikom in p. n. prebivalstvu mesta Maribor in okolice si do-voljujem uljudno naznaniti, da sem svojo

čevljarsko delavnico

premestil v Zgornjo Gospodsko ulico 33.

Z ozirom na svoje dolgoletno delovanje v tej stroki zamorem izpolniti vsa naročila najboljše in po najnižjih cenah.

Z velespoštovanjem

Franc Neubauer

čevljarski mojster.

Gostilna Senekovič

Gospodska ulica 26

priporoča izborna jedila in pijače. — V ne-deljo 29. junija 1919 celi dan

pražena piščeta.

Od 11. dopoldne: **Koncert.**

Drago Vam plačam

lepo, suho

lipovo cvetje

zbrajate ga in javite, kojo množino ga imate! Vreče Vam pošljem in prevzamem blago proti povzetju! 6—1

Vinko Vabič, Žalec pri Celju.

Ponudbe trgovcev prosim le z navedbo cen!

Svoji k svojim!

Prvovrstno slivovko
Vinsko žganje
Vino, novo in staro

razpošilja vsako množino

Avg. Štelcer, restavrater
„Narodni dom“, Maribor.

Dijetetični sanatorij

Sezona
maj — september

Rogaška Slatina

Sezona
maj — september

Zdravniško vodstvo dr. Lavrič

za vse kronične bolezni želodca in črevesa, jeter in ledvic, za vse bolezni preosnove (sladko-sečnost ali cukrovka, debelost), za putiko (arthritis urica, uratična diateza). Okrepčevalne kure za bledične in slabokrvne rekonvalescente po pljučnih in srčnih boleznih in za bolne na živčevju.

Dijetetično zdravljenje po metodah prof. dra. Noordena, fizikalna terapija po načinu in obi-tajih svetovnega zdravilišča Wiesbaden-a.

Danes, v nedeljo 29. junija 1919

se vrši

kegljanje za dobitke

v restavraciji

„Križev dvor“

Nudim po jako zmerni ceni:

kavo, surovo
kavin nadomestek, v vrečah
kandite, čokolado
poper, celi
papriko, močno in sladko
lešnike, vanile v kosih
stearin sveče
najb. toaletno milo „Zvezda“

Razpošiljam tudi po povzetju. Zahtevajte cenik.

Mihael Samida

Maribor, Stolni trg 3. 2—2

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrtnate in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

Mariborska
specijalna

delavnica za
popravila ur

F. Kneser i drug
Grajska ulica št. 5.

(Za tremi
ribniki)

Gostilna „Pri lovskem domu“

(Za tremi
ribniki)

Krasen vrt, lepo kegljišče, izvrstna kuhinja, izborna vina!

Vsak dan: Sveže pivo, kislo mleko, sir s smetano, sveže sirovo maslo, kava!

Priporočam se izletnikom iz Maribora.

Jurij Crnič, gostilničar.